

na razmere, v katerih smo preživeli to prvo leto svobode in urejevanja, v glavnem lahko zadovoljni.

Toda naš narod je opravičen pričakovati, da bo v prihodnje vse bolje v vsakem pogledu, posebno tudi glede poljedelskega proizvodnje kot nesporno glavne naše pridobitne panoge. Malokatera država razpolaga s toliko plodno zemljo in s toliko in tako povoljnimi ostalimi pogoji za uspevanje vseh kmetijskih panog, kakor naša ujedinjena država. Vrh tega je naše kraljestvo, ki bo lahko izvažalo znatne preostanke poljskih pridelkov, v geografskem in prometnem oziru najbližje onim deželam zapadne in južne Evrope, katerih poljedelska produkcija ne more, čisto niti približno, pokriti domačih potreb in katere dežele treba zato uvaževati kot najmočnejše uvozne dežele na svetu. Zato smo mi vsi opravičeni nadejati se, da bo v našem ujedinenem kraljestvu vzcveto poljedelstvo in donašalo obilnih sadov, razmeroma več, nego v katerikoli drugi izvažajoči državi, in kakršno bo naše poljedelstvo, tako po količini kakor po kakovosti svojih proizvodov, take bodo vse ostale panoge našega narodnega gospodarstva. Procvit našega poljedelstva, za katerim treba stremeti z vsemi silami, nam bo prinesel brezdvomno blagostanje celega naroda in omogočil, da se izpolnijo vse one mnogobrojne in težavne naloge, ki so stavljene v občenem interesu naši novi državi.

Iz tega bo vsak poljedelec lahko uvidel, v kaki meri je odvisna od njega in njegovega dela današnja prehrana ljudstva, pa tudi ves bodoči napredek celega našega narodnega in državnega življenja. Zato naj smatra vsakdo za svojo sveto dolžnost, da se čim preje poprime koristnega dela in da vse svoje delavne sile in vsa svoja proizvodna sredstva uporabi za pomnožitev proizvodnje do najširših mej možnosti. Osebito naj ne ostane neobdelan in neobsejan niti najmanjši košček rodne zemlje, bodisi da se zaseje ozimna (predvsem pšenica in rž bodisi jarevina, predvsem krompir, fižol, krompir in razna zelenjava.) Da se olajša in pospeši spomladanska setev, naj se obdela in pripravi tekom zime zemlja, kjerkoli in kadarkoli to dopušča vreme in ostale prilike.

V kolikor ne bi imeli poedinci, ki so bili ovirani s strani sovražnika, ali ki imajo preveč zemlje, z ozirom na kratek čas, dovolj delavnih sredstev, naj jim dajo oni, ki jih imajo odveč, svoja sredstva po zaključku dela na razpolago. Z dobro voljo se more to vse izvesti potom prošnje ali potom kakega drugega načina vzajemnosti. Naj se ne dopušča, da delavna živina ali poljedeljsko orodje in stroji počivajo brez koristi, dokler so neobdelana zemljišča sosedov in soobčanov. Isto velja glede posojevanja potrebnega dobrega semena kakor tudi glede izvršitve vsega drugega poljskega dela, kjerkoli sredstva in delavne sile posojencev ne zadostujejo, da bi si oskrbeli potrebno seme in izvršili pravočasno tekoče posle. Osebito naj se ima ves obzir napram sirotam padlih, pomrlih in onemoglih družinskih očetov, katerim dolgujemo mi vsi za izvojevanje današnje svobode in za bodoči naš napredek ne samo zahvalo, temveč tudi gotovost, da jim nudimo potrebno dejansko pomoč.

Vsem predstaviteljem državnih in samopravnih oblasti kakor vsem uvidnim državljanom v kraljestvu je obračati pažnjo na to, da z besedo in delom pomorejo udeleževati zgoraj označene misli o vzajemni pomoči in o nujnosti, da se poljedelska produkcija v prihodnjem letu ojači v vseh ozirih do skrajne meje možnosti. To neizprosno in nujno zahtevajo življenjski interesi celega našega ujedinenega naroda in cele naše ujedinjene domovine. Samo po tej poti dospeli bomo v najkrajšem času pred vsemi drugimi državami do zaželenega občega blagostanja.

Zastopnik ministra poljedelstva in voda
Podpredsednik min. sveta
Juraj Biankini.

Na drž. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se vrši dne 2. in 3. marca t. l. tečaj za napravo gnojšč in gnojničnih jam. Namenjen je ta tečaj kmetovalcem in zidarskim mojstrom; ki se bavijo z zidanjem hlevov in gnojšč. Ker sta dober gnoj in dobra gnojnica posebno v sedanjih časih, ko ni dobiti umetnih gnojil, največje važnosti za kmetovanje, je želeli, da se udeleži tega tečaja čim več ljudi. Prijave za udeležbo naj se vpošljejo do 27. februarja t. l. ravnateljstvu vinarske in sadjarske šole v Mariboru.

Elektrarna na Fali. Pri deželni vladi v Ljubljani so se začela pogajanja radi prevzetja elektrarne na Fali pri Mariboru od strani jugoslovenske družbe, katere bi se udeležila država v zvezi z javnimi korporacijami in drugimi interesi. Pogajanj se udeležujejo zastopniki prizadetih uradov deželne vlade pod predsedstvom g. predsednika dr. Žerjava, kakor tudi zastopniki domačih bančnih zavodov in pa zastopniki štajerske elektricitetne družbe pod vodstvom predsednika Ross-händlerja.

Vojna odškodnina. Dne 13. januarja 1920 se je v Parizu podpisala pogodba, s katero se rešuje vprašanje vojne odškodnine Srbije. Konvencijo so podpisali tudi naši delegati, a v imenu Francije minister Loucheur. Francoski in angleški delegati, ki so se udeležili pogajanj, so vpoštevali razloge naših zastopnikov, da pride Srbija čimprej do svojega denarja, katerega potrebuje za svojo obnovo. V poučenih krogih se zatrjuje, da je vprašanje vojne odškodnine za nas ugodno rešeno in da bo vlada dobila avans. Pri razdeljevanju vojne odškodnine dobimo kot prvo polovico 6% a kot drugo polovico 5% tako da odpade vsega skupaj na nas nekaj nad 22 milijard frankov. Nemčija plača kot prvi obrok 142 milijard! Od te vsote dobi Jugoslavija 9 milijard frankov; ta svota se nam ima izplačati postopno. Ker naša država zelo potrebuje denarja, nam bodo zavezniki za teh 9 milijard frankov izdali bone, katere bomo potem zamenjali za gotovino. Porazgovori o najetju posojila v Ameriki in Angliji na podlagi teh bonov se začnejo še te dni.

Zamena kron. Ministrstvo za finance je že razglasilo pravilnik, po katerem se bodo zamenjale kronske novčance. Na vsem ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev se povlečejo iz prometa kolkovane kronske novčance avstro-ogrske banke in zamenjajo za kronske-dinarske novčance Narodne banke kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, pri katerih bo na obeh straneh označen zvezek v dinarjih in štirikratni znesek v kronah. Zamenjava se bo vršila na ta način, da se odrejena količina kronske novčance avstro-ogrske banke zamenja za isto količino kronske dinarske novčance Narodne banke kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, odnosno za štirikrat manjšo količino dinarskih edinic. V zameno se bodo sprejemale kronske novčance, ki so v redu kolkovane. Novčance, ki nimajo koleka, se ne bodo sprejemale razun, ako se da z novčance razločiti, da je kolek pozneje odpadel. Zamena se bo izvršila potom državnih organov, slične kakor svoj čas kolkovanje. Z zameno se bo pričelo v najkrajšem času.

Dopisi.

Ptuj. Družabne razmere so se v Ptujju v teku enega leta korenito izpremenile. Kdor je prišel lani po prevratu sem, je imel priliko opazovati odkrito in pristržno sodelovanje vseh narodno mislečih ljudi, medsebojno razumevanje in podpiranje je bilo umevno samo pri sebi. A sčasoma se je vse izpreverglo. Počelo je, vrag ve, iz kakega vzroka zahrbtno rovarjenje, delo se je razbilo, medsebojna vzajemnost je prestala. Destrukcija v društvenem življenju, apatičnost, nezadovoljstvo in zabavljanje vsepovsod. Gonja, ki so jo neki elementi zasejali predčasno proti gotovim slojem, se je poostrila in razlezla v osebno gonjo do ostudnosti. V tem se danes naša

družba potaplja, narodno delo zastaja, našim narodnim nasprotnikom pa raste greben. Saj jim pa tudi lahko. Strnjeni so v krepko organizacijo brez razlike političnega mišljenja. Zna se pripetiti, da bomo doživeli v času občinskih volitev proketo neprijetna prese- netenja. A kaj delamo mi? Kregamo se in zabavljamo drug proti drugemu in mečemo si polema pod noge. Narodna čitalnica bi vendar morala biti žarišče našega narodnega življenja v Ptujju. Matica bi nam morala biti in mi čebele, ki naj bi se zbirale v njenem okrilju. Uvedli so se v zadnjem času stalni sestanki v čitalnici ob sredah, da bi se zbirali ljudje na pogovor, informacije, delo etc. Saj je sto in sto aktualnih stvari tudi pri nas, o katerih treba razgovora. A kaj vidimo? Če stopiš v sredo večer v čitalnico, ti zijajo prazne stene naproti in prazni stoli se ti režijo. Le okrog peči se stiska peščica „žrtev“, ki se žrtvujejo za to, da se drugega dne lahko reče: Sinoči smo pa imeli žurfs. Žalostno je to in pojav družabnega razkra- janja je simptomatičen. Kam bo to privedlo? Človek ne bi verjel, da se je najdejo ljudje, ki mislijo, da je s koncem vojne prišel tudi konec dela, mesto da bi baš sedaj posvetili vse svoje sile delu. Ne velja to le na polju industrije, velja tudi za podrobno narodno delo. Natolcevanje zahrbtnost, razdiranje, zabavljanje in slične nečedne čednosti bi pri nas ne smele imeti mesta. To naj bi si za- pisali za uho vsi tisti kovarji, ki jih srbi je- zik le tedaj, če morejo svojega bližnjega pi- čiti s strupenim želim, ki pa povsod molčijo, kadar gre za res pozitivno stvar.

Politične vesti.

Ultimat — pokopan. LDU. Beograd, 4. Italijansko časopisje je začelo proti Jugosla- viji zopet živahno borbo in zahteva od mini- strskega predsednika Nitti, naj ne popusti od stavljenih zahtev. Konferenca poslanikov v Parizu je ponovno razpravljala o našem odgovoru na ultimatum. Njeno mišljenje za se- daj ni znano, toda sodi se, da je ultimatum pokopan.

LDU Beograd, 4. Iz Pariza javljajo, da je francoska vlada pripravljena podpirati vsak predlog, naj pride iz Rima ali Beogra- da, ki bi omogočil sporazum med Italijo in Jugoslavijo.

Londonski pakt razveljavljen. Beograd, 8. (Jugosl.) Kakor poročajo iz Pariza, je izročil ameriški poslanik včeraj mirovni konferenci original ameriške note glede ultimata Jugo- slaviji v jadranskem vprašanju. Nota poudarja, da Amerika odločno nasprotuje nasilne- mu postopanju proti Jugoslaviji, zlasti pa zavrača vsako sklicevanje na londonsko po- godbo, ker so vse tri prizadete države. An- glija, Francija in Italija, pri vstopu Amerike v vojno izjavile, da odstopajo od londonske- ga pakta v kolikor nasprotuje Wilsonovim načelom. Ta del ameriške note je vzbudil v Parizu ogromno senzacijo. Tudi časopisje, ki je dosedaj še omahovalo, stopa sedaj na našo stran. Splošno se pričakuje, da se bosta morali udati tudi Angleška in Francoska vlada, in da bosta odrekli Italiji nadaljno podporo.

Konsternacija v Italiji. Reka 5. febr. (Ju- gosl.) Zadnje vesti iz Pariza, zlasti poročila o ameriškem pritisku in o pripravljajočem se preobratu v angleški in francoski politiki, so vzbudile v italijanskih nacionalističnih kro- gih veliko razburjenje in vznemirjenje. Itali- janski ministrski svet ima neprestano seje, ne more pa priti do nikakih rezultatov. V časopisju in v celi javnosti se opaža splošna zbežanost. Bojevitost, ki je vladala še pred par dnevi v nacijonalističnih vrstah, očitno polema.

Naš mednarodni položaj. Beograd, 4. febr. Kakor poročajo iz Beograda merodajni čini- telji, se je naša pozicija po odklonitvi ulti- matuma znatno zboljšala, tako da o ultima- tuma že sploh ni več govora niti v službe- nih krogih. Simpatije politikov so večidel na

naši strani in tudi časopisje in javnost sta se postavila za nas.

Koncentracijski kabinet na vidiku. Beograd, 4. februarja. Regent Aleksander je pozval v torek k sebi predsednika začasnega predstavništva dr. Pavlovića ter konferiral dolgo z njim o možnosti sestave koncentracijskega kabineta ali pa, če bi bila sestava takega kabineta popolnoma nemogoča, vsaj glede sestave širšega koalicijskega kabineta. Pri tej priliki je izročil regent dr. Pavloviću tudi lastnoročno pismo, v katerem opozarja regent na veliki zgodovinski moment, ki se baš v teh dnevih preživlja dalje država. Regent apelira na vse politične skupine, ki stoje na stališču narodnega in državnega programa, da složno nastopijo v teh hudih časih, ter daje dr. Pavliću moč, da stopi v dogovor z zastopniki vseh političnih skupina kot jamio regius, ter se z njimi dogovarja glede sestave koncentracijskega kabineta. Dr. Pavlović je takoj nato pričel s konferencami z višjateznimi šefi političnih strank in s predsednikom ministrskega svetu Davidovičem. V obče se misli, da bo dr. Pavlović s svojo mislijo uspel. Glavno sporno vprašanje tvori v tem trenutku vprašanje zasedenja portfelja ministrskega predsedstva in notranjega ministrstva. Politični krogi vedo, da obstoja med socialisti hudo nerazpoloženje in da ne vstopijo v vlade, če se poveri dr. Koroščevemu klubu kak ministrski portfelj. Če se uresničijo gotove aspiracije dr. Koroščevega kluba, bi bil odpor socialistov še hujši. Po dosedanjih kalkulacijah bi prišlo v novi kabinet 6 demokratov, 4 radikali in 2 člana Narodnega kluba. Kandidata opozicijskega bloka sta Drinković in dr. Ivan Lorković, kandidati Demokratske zajednice Davidović, Sv. Pribičević, Drašković in Veljković. Vsi politični klubi imajo neprestano seje, v katerih se posvetujejo o možnosti sporazuma, do katerega, tudi po prepričanju demokratov, prav gotovo pride. Pri tem se raznaša tale vest: Če ne posreči sestaviti koncentracijskega kabineta, bo sklicano 15. februarja narodno predstavništvo, ki se bo najprej bavilo z zunanjepolitičnim položajem naše države torej zlasti z jadranskim vprašanjem. Nato bi prišel na vrsto volilni red, nakar bi se volitve razpisale. Seje narodnega predstavništva bi trajale en mesec, ter bi se po rešitvi zgoraj omenjenih vprašanj v poglavitnem bavile z vprašanjem ustavotvorne skupščine, za katero bi se mogla izvršiti volitev začetkoma aprila.

Jugoslovanska zarota v Primorju? Bakar, 5. („Jugosl.“) Italijanski listi poročajo o številnih eksplozijah v vojaških smodnišnicah na Goriškem in v Istri. Listi sumijo, da gre za sistematično organizirano sabotažo tajne jugoslovanske družbe Ves vojaški in policijski aparat je na delu, da izsledi krivce, vendar je njegov trud dosedaj brezuspešen.

Društvene vesti.

VSAK

član Narodne čitalnice in vseh narodnih društev v Ptujju se vabi k zanesljivi udeležbi

„ČITALNIŠKIH VEČEROV.“

Vršijo se

„vsako sredo“

v prostorih „Narodnega doma“ v Ptujju.

Začetek ob 20. uri (8. uri zvečer.)

NAMEN:

Gojiti družabnost in složnost za skupno narodno delo.

Narodna čitalnica.

Narodna čitalnica v Ptujju. V sredo, 11. t. m. bo imel na čitalničnem večeru g. major Gelošević, poveljnik tukajšnje posadke, predavanje o bojih na srbskih frontah tekom svetovne vojne. Občinstvo se vabi k obilni udeležbi. Odbor.

Občni zbor Ptujškega Sokola se je vršil 1. t. m. Bil je primeroma slabo obiskan, ako

se pomisli, da šteje društvo do 150 članov. Polnoštevilno so prišli le telovadci. V preteklem letu je doseglo društvo poleg lepih moralnih uspehov tudi nad vse povoljne gmotne uspehe. Društvo je danes v tem pogledu na trdnih nogah. Na zborovanju se je posebno naglašalo, da se mora strogo izvajati ukaz Saveza SHS, ki naroča izključitev verižnikov in navijalcev cen iz vseh sokolskih društev. Sokol ima zlasti gojiti med člani treznost, odkritosrčnost in bratstvo, ter zatirati pijančevanje in hinavščino. Izvoljen je bil popolnoma nov odbor, kot starosta je izbran trgovec z usnjem br. Vladimir Vošnjak. Novemu odboru želimo mnogo uspeha in priporočamo točno izvrševanje sokolske ideje, ne le v besede, temveč tudi v dejanju.

Podučno predavanje je imel preteklo nedeljo gospod Zupanc v okrilju kmetijske družnice v Zupančičevi gostilni. Razpravljal je o vinorejstvu, posebno o rezanju trt. Praktično se bode kazala rez to nedeljo 8. t. m. v vinogradih na Kicarju. Priporočamo vinogradnikom, da se ga udeleže v velikem številu.

Prosveta.

Vokalni koncert v Ptujju. Preteklo soboto smo imeli priliko čuti in občudovati v Ptujju koncert medjimurskih kmečkih fantov in deklet pod vodstvom g. župnika Ignacija Lipnjaka. Peli so izključno narodne pesmi medjimurske. Z napeto pozornostjo smo čakali, da se dvigne zastor. Zdaj! Pestra slika. V polkrogu krog dirigenta venec mladih dekliških obrazov; zelene rute z rdečimi lisami. Za dekleti fantje. Vse oči zvesto uprte v pevovodjo. Znak! Prva pesem zadoni. Videti je bilo takoj, da ima dirigent toliko discipline v pevcih, da ji skoro ni para. Saj glasovi niso bogve kako sočni, ali proizvajanje, interpretacije, dinamika, ritmika in izgovor so izvišeni nad vsako hvalo. Če pomislimo, da je izkopal g. Lipnjak s svojim zborom surov dragulj, ki ga je moral brusiti in piliti in likati in stružiti, dokler ga ni obrusil v svetel kamen, kakor nam ga je pokazal, si lahko predstavljamo, koliko teškega truda, neizmernega napora, koliko potnih srag ga je stalo, predno mu je dozorel sad. Toda zavest ima lahko, da njegov trud ni zaman. Njegov zbor je danes gotovo unikum v Jugoslaviji. In mirno nastopi lahko z njim pred vsakim občinstvom. Opozorili bi pa na nekaj. Kljub temu, da ima vsaka kitica pesmi pri proizvajanju vse polno finih variacij, vendar upliva nekako monotono, če se poje 8—9 kitic enako. Torej krajšanje teksta. Vsaka pesmica z 2—3 kiticami bi bila tako majhen, svetel biser. Drugi mož, ki je posvetil vse svoje moči in znanje medjimurski pesmi, je g. župnik V. Žganc, ki je tudi prisostoval koncertu in je spremljal dve solo-točki na klavirju. On je tisti, ki je zbral medjimurske pesmi v pesmarico, jih priredil in harmoniziral in tako odprl svetu čisti vir medjimurske narodne poezije. Trdimo iz prepričanja, da bodo Slovenci povsod, kjer bosta nastopila s svojim zborom, umevali njuno orjaško delo in da ju bodo povsod odkritosrčno in navdušeno sprejeli.

Gg. Lipnjak in Žganc lahko rečeta, ka-
žoča na svoj zbor:

„Exegi monumentum, aere perennius“.

Razno.

Papež za razporoko? Dunajska „Parlamentarische Korrespondenz“ javlja, da bo katoliška cerkev revidirala določbe o zakonskem pravu ter dovolila katoliškim ločencem zopetno ženitev, odnosno možitev. V zadnjem času so župni uradi sporočili onim, katerih prvi zakon je bil ločen in ki so dobili od deželne vlade dovoljenje za sklenitev novega zakona, da jim ni treba prestopiti k drugemu veroizpovedanju, marveč da se naj dajo začasno civilno poročiti. Pričakuje se namreč, da izda Sv. Stolica v Rimu v najkrajšem času naredbo, s katero se bodo takšne poroke proglasile pod gotovimi pogoji tudi cerkvenopravno za veljavne. Avstrijski škofje so se baje obrnili v Rim s prošnjo, naj bi se revidirale kanonske določbe katoliškega zakonskega prava, kateri prošnji je Sv. Stolica ugodila. V najkrajšem času se izvede revizija cerkvenega prava v toliko, da bo cerkev dovolila zopetno poroko zakonskim ločencem.

Kako stradajo na Dunaju. Dunajčan, ki ima tam veliko tvrdko za barve in kemične izdelke, piše v pismu, ki je datirano z dne 7. januarja 1920, svojemu sorodniku v Jugoslaviji: „Veseli me, da se Ti dobro godi, čeravno sam ne veš, kako Ti je dobro. Tukaj se smatra vsakega presrečnim, kateri more oditi čez našo mejo. Naši rojaki zapuščajo potapljačo se ladjo (stradajoči Dunaj) med tem ko na drugi strani silijo v mesto Židje, ki z lepimi besedami in obljubami izjemajo prebivalstvu zadnjo kapljico krvi. Dan za dnem je položaj obupnejši, vedno hujši postaja boj za vsakdanji kruh. Moja obitelj je po vsem Dunaju raztresena, da išče živil. Brez nakaznic se dobi še edinole morda črnilo za čevlje in gorčica (žonf). Ob živilih iz rajonarja se pa v vobče ne da živeti, cene so temu primerne: Obleka stane 3500 K, eno jajce 11 do 13 K itd. Po vsem tem lahko rečeš, da živiš res v rajju tam v Jugoslaviji. Zato pa Ti svetujem, da ne sili proč, ker še le pozneje uvidi človek, kako mu je bilo dobro, pa je še nezadovoljen godrnjal. Če imaš priliko in Ti ne bi delalo sitnosti, obišči nas, kar nas bo zelo veselilo, posebno pa če dobiš izvoznico, preskrbi nam kaj živil (masti, slanine in enakih — sprejeli Te bomo z odprtimi rokami!“ — tem oni stotisoči ubogih in brezposelnih, ki žive. Tako se godi ljudem, ki imajo denar, kaj pa po dunajskih rovih in kanalih? Ni čudo, da umirajo gladu na cesti.

Vabilo na naročbo.

Kdor želi, da se mu redno pošilja „Ptujski list“, naj prijavi svoj naslov upravnistvu v Ptuj, Slovenski trg (stari rotovž) števil. 3, pritličje levo.

Pes (fermač Vorstehhund) je na prodaj. Pes je dresiran v 4 letu. Cena 3000 K. Kje pove uprava lista.

Brzljavi naslovi: JJP — Maribor		Jugosl. inženirsko podjetje		Brzljavi naslovi: JJP — Ljubljana	
===== družba z o. z. =====		inženirska pisarna in stavbno podjetje			
Ljubljana, Sodna ul. 2.		Maribor, Vitrinhofova ul. 34			
Oddelak I. Projekti, proračuni. Nasvetovanje in zastop. Presoja in stavbno nadzorstvo.		Oddelak III. Beton, železobeton, železne konstrukcije.		Oddelak V. Industrijska in gospodarska poslopja	
Oddelak II. Vodne gradbe; izraba vodnih sil; poljedelska melioracija		Oddelak IV. Železnice, ceste, predori, mostovi		Oddelak VI. Komercialno razpečevanje gradiva, orođa in industrijskih tvari	